

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Co/59/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512204681
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8512204681.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Šama a sudcov JUDr. Romana Tótha a JUDr. Jozefa Škraba, v právnej veci žalobcu: RNDr. A. O., nar. X.X.XXXX, bývajúci vo Z. P. č. XX, zastúpený JUDr. Mariánom Gelenekym, advokátom Advokátskej kancelárie v Starej Ľubovni, Garbiarska 20, proti žalovaným: 1/ Q. W., bývajúci na neznámom mieste, 2/ Q. W., rod. L., bývajúca na neznámom mieste 3/ P. W., nar. XX.X.XXXX, bývajúci vo Z. P. č. XX, zastúpený JUDr. Vierou Komanovou, advokátkou Advokátskej kancelárie v Starej Ľubovni, 17. novembra 31, 4/ E. W., nar. XX.X.XXXX, bývajúci vo Z. P. č. XXX, 5/ Z. W., U., na neznámom mieste, žalovaní v 1., 2. a 5. rade zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, Búdková cesta 36, Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/185/2012-107 zo dňa 2.4.2013, jednomyseľne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v bode I. konanie proti žalovanému v 5. rade zastavil, v bode II. žalobu zamietol a v bode III. rozhodol, že o trovách rozhodne po právoplatnosti veci samej samostatným uznesením.

V dôvodoch tohto rozsudku uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti zapísanej v k. ú. Z. P., vedenej na LV č. XXXX, parcely registra E, evidovaného na mape určeného operátu, č. parcely 3894, orná pôda o výmere 2825 m², a vyporiadania tak, že celú nehnuteľnosť prikáže do jeho výlučného vlastníctva, s povinnosťou vyrovnať podiel vyplatením jednotlivým žalovaným sumou podľa veľkosti ich podielov. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovanými je podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, pričom jeho podiel 8/36. Predmetná nehnuteľnosť nie je reálne deliteľná, keďže sa nachádza mimo zastavaného územia obce, a preto je potrebné sa vysporiadať so zákazom drobenia pôdy, ktorý vyplýva z ustanovenia § 21 a nasl. zák. č. 180/1995 Z. z., pričom zrušenie a vyporiadanie dohodou neprichádza do úvahy, keďže na predmetnej nehnuteľnosti sú vedení neznámi vlastníci. Nehnuteľnosť žiada prikázať do svojho vlastníctva, keďže do roku 1973 túto užívali jeho rodičia, potom ju užívalo družstvo a od roku 1990 bola opätovne pridelená do jeho užívania ako „záhumienok“. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil skutkový stav, podľa ktorého podľa výpisu z LV č. XXXX k. ú. Z. P., podielovými spoluvlastníkmi parcely registra „E“ číslo 3894 o výmere 2825 m² orná pôda, sú evidovaní pod B 1 W. Q. - žalovaný v 1. rade v podiele 8/36, pod B 2 W. Q., r. L. - žalovaná v 2. rade v podiele 8/36, pod B 3 W. P. - žalovaný v 3. rade v podiele 6/36, pod B 4 W. E. - žalovaný v 4. rade v podiele 3/36, pod B 5 W. Z. - žalovaný v 5. rade v podiele 3/36, pod B 6 RNDr. A. O. - žalobca v podiele 8/36, pod B 7 SR - Slovenský pozemkový fond ako správca k vlastníkom pod por. č. 1, 2 a 5. Žalovaný v 5. rade Z. W. nadobudol podiel na nehnuteľnosti, ktorá je predmetom súdneho sporu darom č. d. 1153/1940, pôvodne v pozemnoknižnej vložke 72. Podľa výpisu

z pozemkovej knihy zápisnici č. 72 k. ú. Z. P. pod B 16/a, je vedené vlastnícke právo Z. W., pri jeho mene je poznámka D 312/74. Z obsahu dedičského spisu D 312/74 mal súd za preukázané, že sa týka dedičského konania po neb. Z. W., nar. XX.X.XXXX, zomrelom XX.X.XXXX, naposledy bývajúcim vo Z. P.. Predmetom dedičského konania bol aj podiel na nehnuteľnosti zapísanej v pozemkovej knihe Z. P. záp. č. 72 pod B 16/a. Podľa dedičského rozhodnutia č. k. D 312/74-22 zo dňa 23.9.1974, tento podiel nadobudla M. W., manželka poručiteľa bez povinnosti vyplatiť ustupujúcich dedičov. Súd mal ďalej za preukázané, že na súde prebiehali konania týkajúce sa rovnakej nehnuteľnosti, a to pod sp. zn. 2C/376/2008 a 3C/93/2003. Pod sp. zn. 2C/376/2008 sa viedlo konanie o žalobe, ktorou sa E. M., M. M. a RNDr. A. O. domáhali určenia, že táto nehnuteľnosť patrí do dedičstva po ich matke, neb. M. O.. V konaní súd konal s právnymi nástupcami žalovaného v 5. rade Z. W., a to Y. W., C. C., V. W., K. W., M. W., Z. W., M. Z., Z. W., B. W. a A. W.. Žaloba bola rozsudkom č. k. 2C/376/2008-270 zo dňa 7.6.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/105/2011 zo dňa 28.6.2012, zamietnutá. Ďalšie konanie týkajúce sa totožnej nehnuteľnosti bolo vedené pod sp. zn. 3C/93/2003, v ktorom sa O. L., ako žalobca, domáhal určenia, že nehnuteľnosť v podiele 16/36 (podieľy po Q. W. a Q. W.), patria do dedičstva po neb. B. L.. Táto žaloba bola pre zlú pasívnu legitimáciu rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/240/2006 zo dňa 23.4.2008 sčasti zamietnutá a vo vzťahu k Z. W. bolo konanie zastavené z dôvodu úmrtia.

Na základe takto zisteného skutkového stavu súd vec právne hodnotil podľa § 103 O.s.p., § 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 19 O.s.p., § 90 O.s.p., § 91 ods. 2 O.s.p., § 70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov, ustanovenia § 71 ods. 3 citovaného zákona, čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ustanovenia § 136 ods. 1, 2, ustanovenia § 137 ods. 1, ustanovenia § 141 ods. 1, ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení konštatoval právo každého spoluvlastníka obrátiť sa kedykoľvek na súd s návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré vyplýva zo zásady, že nikto nesmie byť nútený, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. V konaní musí súd spoľahlivo zistiť okruh spoluvlastníkov a výšku ich podielov, pričom návrhmi účastníkov konania nie je viazaný. Občiansky zákonník upravuje jednotlivé spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva a súčasne stanovuje ich poradie, ktoré je pre súd záväzné. Účastníkmi konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k veci musia byť všetci spoluvlastníci nehnuteľnosti, lebo rozsudok zaväzuje len účastníkov konania (§ 159 ods. 3 O.s.p.). Ide o tzv. nerozlučné spoločenstvo podľa § 91 ods. 2 O.s.p. všetkých spoluvlastníkov a pokiaľ sa konania nezúčastnia všetci nerozluční spoluvlastníci, súd nemôže žalobe vyhovieť. V konaní mal súd nepochybne za preukázané, že žalovaný v 5. rade Z. W., vedený na liste vlastníctva číslo XXXX k. ú. Z. P. ako podielový spoluvlastník nehnuteľnosti parcely KN - E č. 3894 pod B 5 dňa 16.8.1974 zomrel, čo vyplýva z pripojeného dedičského spisu sp. zn. D 312/1974. V rámci dedičského konania podiel na tejto nehnuteľnosti nadobudla jeho manželka M. W.. Týmto bola narušená hodnovernosť a záväznosť údajov katastra o práve k nehnuteľnosti, konkrétne k parcele, ktorá je predmetom súdneho sporu. Keďže bolo preukázané, že spoluvlastník pod B 5 zomrel a jeho podiel bol prejednaný v rámci dedičského konania, údaj v zmysle citovaných ustanovení katastrálneho zákona sa nesmie používať. Skutočnosť, že spoluvlastník vedený na LV pod B 5 Z. W. zomrel, bola žalobcovi aj žalovaným známa, keďže vystupovali v konaniach vedených pod sp. zn. 2C/376/2008 a 3C/93/2003. V konaní pod sp. zn. 2C/376/2008 už dokonca boli účastníkmi konania právni nástupcovia po žalovanom v 5. rade Z. W., resp. po jeho manželke M. W., keďže aj po nej a ďalších právnych nástupcoch už boli vedené dedičské konania pod sp. zn. D/119/88 a D/534/2001, konkrétne išlo Y. W., C. C., V. W., K. W., M. W., Z. W., M. Z., Z. W., B. W. a A. W.. Vzhľadom na uvedené, súd zastavil konanie proti žalovanému v 5. rade Z. W., ktorý zomrel, čím stratil spôsobilosť mať práva a povinnosti, ako aj procesnú spôsobilosť byť účastníkom konania. Druhým výrokom súd žalobu zamietol pre zlú pasívnu legitimáciu. Vecná, či už aktívna alebo pasívna legitimácia, je stav plynúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práv, či povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok aktívnej, či pasívnej legitimácie účastníkov, je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom súd v tomto smere nie je viazaný poučovacou povinnosťou stanovenou v § 5 O.s.p.. Poučovacia povinnosť súdu je obmedzená len na poučenie účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach. Nemožno však z nej vyvodiť povinnosť súdu poučiť žalobcu o tom, že ňou označení žalovaní účastníci nie sú v spore výlučne pasívne legitimovaní, keďže by tak už nešlo o poučenie o procesných právach a povinnostiach, ale o poučenie o hmotnom práve, ktoré súd nie je povinný a ani oprávnený poskytnúť. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žaloba o

zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nesmeruje proti všetkým účastníkom konania, konkrétne proti právnenému

nástupcovi žalovaného v 5. rade, pričom táto skutočnosť bola žalobcovi z iných konaní, týkajúcich sa totožnej nehnuteľnosti, v ktorých bol tiež účastníkom konania, známa. V konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva musí súd bezpečne zistiť okruh spoluvlastníkov a výšku ich podielov, pričom nemôže rozhodnúť pred právoplatným skončením dedičského konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k veciam po poručiteľovi medzi viacerými dedičmi s poukazom na to, že nadobudli vlastnícke právo k týmto veciam smrťou poručiteľa podľa veľkosti dedičských podielov. Z uvedeného dôvodu, keďže žaloba nesmeruje proti všetkým podielovým spoluvlastníkom, súd zamietol návrh žalobcu.

O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Navrhol ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Odvolanie smerovalo proti výrokom I., II. rozsudku z dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. b), c) a f) O.s.p.. Uviedol, že žalobou sa domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti vedenej na Správe katastra Stará Ľubovňa k. ú. Z. P. na LV č. XXXX, parcely E KN č. 3894 orná pôda vo výmere 2825 m². Na predmetnú nehnuteľnosť je založený list vlastníctva, kde sú vedení jednotliví podieloví spoluvlastníci, medzi ktorými je vedený aj on ako podielový spoluvlastník pod B 6. Na liste vlastníctva pod bodom B 1, B 2 a B 5 sú vedení podieloví spoluvlastníci a zároveň na liste vlastníctva je poznámka, že k vlastníkom pod poradovým číslom 1/, 2/ a 5/ je vedená Správa - Slovenská republika, Slovenský pozemkový fond, Búdková cesta, Bratislava. Takýto vlastnícky stav existuje v čase podania žaloby aj v súčasnej dobe. Týchto podielových spoluvlastníkov, vrátane osôb, ktorých majetok spravuje Slovenský pozemkový fond, podľa listu vlastníctva žaloval. V konaní o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva žaloba musí smerovať proti všetkým podielovým spoluvlastníkom a musí byť zrejmá aj výška ich podielov. V danom prípade nie je možné žalovať tzv. domnelých vlastníkov, po niekom, kto mal zomrieť, lebo nie je známe, či títo budú dedičia a aká výška ich podielov v skutočnosti bude. Teda platí právny stav, ako je uvedený v liste vlastníctva. Súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že žalovaný v 5. rade Z. W. zomrel XX.X.XXXX, avšak v skutočnosti mu nie je známe, aby súd mal k dispozícii úmrtný list a nemá ho ani on. Súd iba z dedičského spisu sp. zn. D 312/1974 mal zistiť, že jeho podiel na spornej nehnuteľnosti mala nadobudnúť jeho manželka M. W., čo nie je zaznamenané na liste vlastníctva, a teda podľa jeho názoru predmetná nehnuteľnosť nebola predmetom dedičského konania. O tom svedčia aj ďalšie dedičské spisy, ktoré súd uviedol v rozsudku pod sp. zn. D 119/88 a D 534/2011 po M. W., ktorá podiel na spornej nehnuteľnosti nededila. V predmetnej veci sa nemôže dostať k dedičským spisom, a preto sa môže len domnievať o tzv. právnych nástupcoch po žalovanom v 5. rade, a už vonkoncom nemôže byť známy okruh dedičov, najmä výška ich podielov. Podľa jeho názoru je rozhodujúci list vlastníctva a údaje v ňom uvedené, pričom poukázal na ustanovenie § 70 ods. 2 zákona číslo 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľnosti. Na liste vlastníctva č. 1645 je stále vedený Z. W. pod B 5 v oddiele 3/36 k celku, jeho práva ako neznámeho vlastníka spravuje Slovenský pozemkový fond a jeho právni nástupcovia nebudú ukrátení na svojich právach v budúcnosti.

Žalovaný v 3. rade vo vyjadrení na odvolanie žalobcu navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa a priznať mu náhradu trov konania. Súhlasil s tým, že žaloba má smerovať proti tým, ktorí sú uvedení v liste vlastníctva, avšak prekvapuje ho vyjadrenie žalobcu, že nesúhlasí so žalovaním tzv. domnelých spoluvlastníkov po niekom, kto zomrel, hoci v inom konaní, vzťahujúcom sa na rovnaký okruh účastníkov konania, rovnaký pozemok, sám takýto postup navrhoval. Konkrétne tomu tak bolo v konaní vedenom na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 3C/58/2003. Taktiež v ďalšom konaní, vedenom na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 3C/93/2003, žalobca oznámil Krajskému súdu v Prešove skutočnosť, že žalovaný v 5. rade Z. W. zomrel a zároveň oznámil aj mená jeho právnych nástupcov.

Slovenský pozemkový fond vo svojom vyjadrení na odvolacom pojednávaní uviedol, že pokiaľ ide o Z. W., ten je zapísaný v zápisnici č. 72 k. ú. Z. P. pod B 16, ktorý svoj spoluvlastnícky podiel nadobudol spolu s manželkou M. W., rod. I., na základe darovacej zmluvy zo dňa 7.10.1940. Podľa ich zistení, parcela,

ktorá je predmetom tohto konania, zapísaná na LV č. XXXX, č. XXXX, bola vytvorená z pozemnoknižnej parcely zapísanej v zápisnici č. 72, k. ú. Z. P. číslo 585. To, že ide o totožné osoby a parcely, vyplýva aj z listu vlastníctva č. XXXX, kde je uvedená zápisnica č. 72. To, že ide o tú istú osobu, bolo vlastne zistené aj z dedičského spisu D 312/74, kde po Z. W. dedila jeho manželka M. W., rod. I., ktorá je uvedená v zápisnici č. 72 k. ú. Z. P. ako manželka Z. W., čiže tým sa táto osoba stotožnila v tom zmysle, že osoba uvedená v zápisnici č. 72 k. ú. Z. P. je tá istá, ako na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. Z. P. a tiež v inom konaní, ktoré sa medzi účastníkmi viedli, dedičia po Z. W. túto skutočnosť potvrdili. Z toho hľadiska s poukazom na § 70 Katastrálneho zákona sa vychádza z toho, že je preukázaný opak skutočnosti, aká je uvedená v zápise, to znamená, že aj Slovenský pozemkový fond uznal, že Z. W. je osoba, ktorá už nežije, resp. sa identifikovala v tom zmysle, ako je uvedené. Slovenský pozemkový fond navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa.

Odvolačný súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolanie nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver. Odvolačný súd v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje na dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s tými sa stotožňuje a na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

To, že Z. W., vedený na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. Z. P., vedený ako podielový spoluvlastník parcely č. 3894 orná pôda vo výmere 2825 m² v pomere 3/36 je tá istá osoba, ako tá, po ktorej sa viedlo dedičské konanie pod sp. zn. D 312/74 na Štátnom notárstve v Starej Ľubovni, nasvedčuje skutočnosť, že titulom nadobudnutia je dar pod č. 2153/1940 pozemnoknižná vložka 72, pričom z tohto dedičského spisu bolo zistené, že predmetom rozhodnutia po nebohom Z. W., zomrelom dňa XX.X.XXXX, boli aj nehnuteľnosti zapísané v k. ú. Z. P. v zápisnici č. 72. Taktiež zo zápisnice č. 72 k. ú. Z. P. bolo zistené, že podľa darovacej zmluvy zo dňa 7.10.1940 sa vložilo vlastnícke právo manželom Z. W. a M. W. v pomere 3/36. Súd prvého stupňa na základe týchto skutočností teda správne konanie voči Z. W., zomr. XX.X.XXXX, vedenom na liste vlastníctva č. XXXX pod B 5, zastavil. Žalobcovi bolo známe, že vzhľadom na túto skutočnosť musia byť žalovaní po Z. W. tí, ktorí jeho podiel zedia. O spoločné práva a povinnosti, ohľadne ktorých sa rozhodnutie musí vzťahovať na všetkých účastníkov konania, ktorí vystupujú na jednej strane a úkony jedného z nich platia aj pre ostatných, teda tam, kde podľa ustanovení hmotného práva má právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, nedeliteľnú povahu, ide aj v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva patriaceho viacerým spoluvlastníkom. Z toho vyplýva záver, že pokiaľ ide o vec patriacu viacerým spoluvlastníkom, nebolo by možné prejednávať návrh na zrušenie podielového spoluvlastníctva iba s niektorým zo spoluvlastníkov. Pred právoplatným skončením konania o dedičstve nemôže súd rozhodovať o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k veciam po poručiteľovi medzi viacerými dedičmi s poukazom na to, že nadobudli vlastníctvo k týmto veciam smrťou poručiteľa podľa veľkosti dedičských podielov.

Ak teda účastníkmi konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nie sú všetci spoluvlastníci, potom súd postupoval správne, ak takýto návrh zamietol.

Odvolačný súd preto podľa § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v zmysle § 224 ods. 4 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.